

1

Minou zag haar vriendinnen staan zodra ze het schoolplein op liep. Fadoua glimlachte, terwijl Hanneke meteen uitbundig met beide armen begon te zwaaien, alsof ze een vliegtuig wilde laten landen. Minou kreunde. Haar hoofd stond niet naar een overenthousiaste vriendin. Ze was moe en chagrijnig, want ze had de halve nacht boven haar biologieboeken gehangen om de stof voor het proefwerk voor de zekerheid nog een paar keer door te nemen.

‘Onder welke steen kom jij vandaan gekropen?’ flapte Hanneke er meteen uit toen Minou bij haar vriendinnen was komen staan.

‘Bedankt voor deze opbeurende woorden,’ mompelde Minou.

‘Nee echt, je ziet er niet uit. Je lijkt wel een uitgewrongen vaatdoek,’ ging Hanneke vrolijk verder.

Minou glimlachte. Je moest Hanneke kennen om te weten dat de opmerking niet rot bedoeld was. Ze had nou eenmaal een eigenaardig soort galgenhumor. ‘Een uitgewrongen vaatdoek nog wel. Is een gewone vaatdoek niet al erg genoeg?’

‘Ha, dat zou je denken, maar jij ziet er dus echt heel erg slecht uit. Zeker weer de halve nacht boven je boeken gehangen?’

Minou haalde zo nonchalant mogelijk haar schouders op. Ze voelde zich altijd belachelijk als Hanneke dat op die manier zei. Kon zij er wat aan doen dat ze zich zo onzeker voelde als ze een proefwerk moest maken?

‘Dat dacht ik wel,’ ging Hanneke door. ‘Waarom eigenlijk? Heb ik iets gemist?’

Fadoua tikte met haar knokkels zachtjes tegen het voorhoofd van Hanneke. ‘Zoals ik al dacht. Compleet leeg,’ zei Fadoua met een serieus gezicht.

Minou moest moeite doen om niet te lachen. Hanneke wilde luid protesteren, maar Fadoua hield haar vinger voor haar lippen. ‘Stt, luister!’

Enkele seconden lang waren de drie vriendinnen doodstil.

‘Horen jullie die echo ook nog steeds?’ zei Fadoua droog, wat haar een stomp van Hanneke opleverde.

Toen hield Minou het niet meer en barstte in lachen uit. Natuurlijk moest Hanneke er ook hard om lachen. Die hield wel van dit soort grapjes. Alleen Fadoua wreef met een frons over haar pijnlijke arm.

‘Maar ik heb nooit helemaal begrepen waarom jij je altijd zo druk maakt voor een proefwerk,’ zei Hanneke. ‘Zeker met die cijfers van jou!’

‘Voor wiskunde kan ik leren wat ik wil, maar ik begrijp er niets van,’ zei Minou.

‘Pff, je staat gemiddeld een zes min,’ antwoordde Hanneke. ‘Dat is toch voldoende? Ik snap echt niet dat je een halve nacht opblijft met zulke goede cijfers.’

‘En waarom niet?’ vroeg Minou tegen beter weten in, want Minou en Hanneke waren zo ongeveer in alles elkaars tegenpolen, zeker wat school betrof. Terwijl Hanneke vaak pas op het laatste moment de proefwerken leerde, begon Minou daar al minstens een week van tevoren mee. Ze wilde per se goede cijfers halen. Ze had ooit een zware onvoldoende gehaald voor Nederlands en daar moest ze sindsdien altijd aan denken als ze een proefwerk maakte.

Maar dat gevoel was nog niets vergeleken met het gevoel dat ze had als ze een beurt kreeg, een vraag moest stellen of een betoog voor de klas moest houden. Ze wist al vier maanden dat ze binnenkort een betoog moest houden voor Nederlands en al die tijd was ze ermee bezig: voorbereiden, oefenen, inlezen, onderzoeken en zenuwachtig zijn. Vooral zenuwachtig zijn. Het hield haar uit haar slaap, ze at slecht en ze kon nergens anders meer aan denken dan aan dat rotbetoog. Het idee om voor de klas te staan en hardop over je gekozen onderwerp te vertellen, vond Minou gruwelijker dan het idee dat ze een week moest ronddolen in een spookhuis. Als ze alleen al aan het betoog dacht, kreeg ze de kriebels.

Gelukkig had ze haar opa nog. Hij begreep haar angst en hielp haar. Hij wist dat ze het afschuwelijk vond om in het middelpunt van de belangstelling te staan. Dat ze dat soort situaties het liefst vermeed. Dat ze het haatte om naar een verjaardag te gaan waar ze nauwelijks iemand kende. Dat ze het in haar broek deed van angst als ze voor de klas een praatje moest houden. Dat ze dacht dat de wereld verging als ze zichzelf in een groep moest voorstellen en vertellen wie ze was.

Hij begreep haar, omdat hij dezelfde angst had. Hij kende inmiddels een aantal trucjes om de zenuwen onder controle te houden en die leerde hij Minou. Sinds Minou wist dat ze een betoog moest houden, oefenden ze samen. Opa ging dan op haar bureaustoel zitten, terwijl zij in het midden van haar kamer ging staan en stotterend haar betoog hield. Hij luisterde, gaf aanwijzingen en tips en sprak haar moed in. Het leek te helpen, want sinds haar opa haar hielp, voelde ze zich iets minder gestrest. Maar zodra opa er niet was, kwamen alle nare gedachten weer net zo hard terug. En daar kende Minou geen trucjes voor.

‘Dat lijkt me wel duidelijk,’ antwoordde Hanneke, waarmee Minou in een klap uit haar gedachten werd gehaald. ‘Ten eerste omdat je er dan uit komt te zien als een uitgewrongen vaatdoek en...’ Ineens kwam er een dromerige blik in de ogen van Hanneke, terwijl ze met een knalrood gezicht naar de ingang van het schoolplein staaarde. Fadoua en Minou stonden er met hun rug naartoe, maar hoefden zich niet om te draaien om te weten wat er aan de hand was. Of beter gezegd, wie er het schoolplein op kwam gelopen.

‘Menno?’ vroeg Minou plagerig, terwijl ze zich toch maar even omdraaide. Hanneke was al sinds het begin van het schooljaar stapelverliefd op Menno de Bruin uit de vijfde. Hét stuk van de school van wie heel wat meisjes in zwijm vielen.

‘Ik zou wel even je mond dichtdoen. Het staat een beetje dommig,’ waarschuwde Minou haar vriendin, maar die hoorde niets.

‘En voor je het weet, loopt het kwijl in een straaltje langs je kin naar beneden,’ gooide Fadoua er nog een schepje bovenop.

Minou en Fadoua moesten erg hard lachen, maar Hanneke had alleen maar oog voor Menno, die precies op dat moment langs hen liep.

‘Wat is-ie knap, hè?’ zei Hanneke diep zuchtend.

‘Gaat wel,’ antwoordde Fadoua.

‘Gaat wel? Hoe kom je daar nou bij? Jij hebt totaal geen smaak. Menno is een stuk en daar valt niet over te twisten.’

Fadoua haalde haar schouders op. ‘Als jij het zegt.’

‘Lieve Fad, je bent een kanjer, maar neem van mij aan dat je geen verstand van jongens hebt als je zegt dat Menno “wel gaat”’

Minou grinnikte. Fadoua en Hanneke waren het als het

over jongens ging nooit met elkaar eens. Fad viel op donker, Hanneke op blond. Einde discussie.

‘Wat was eigenlijk je tweede punt?’ wilde Fadoua weten toen Menno uit het gezichtsveld van Hanneke was en ze weer normaal kon denken en praten.

‘Hè, wat? Tweede punt?’

‘Het is een bewezen feit dat je van verliefdheid vergeetachtig wordt. Kom op, Han, we hadden het over het biologieproefwerk.’

Hanneke bleef Fadoua met een vragende blik aanstaren.

‘Halve nacht blokken? Iets wat volgens jou niet hoeft? Ten eerste vanwege een of andere uitgewrongen vaatdoek en ten tweede... gaat er al een lampje branden?’

‘O, dat ja. Nou en ten tweede omdat Min toch altijd goede cijfers haalt.’

Fadoua en Minou fronsten tegelijkertijd hun wenkbrauwen. ‘Wat is dat nou weer voor een achterlijk argument? Misschien haalt Min juist wel alleen maar goede cijfers omdat ze een halve nacht aan het leren is. Toch, Min?’

Minou knikte.

‘Probeer het ook eens, een halve nacht leren. Misschien kript dat jouw cijfergemiddelde wat omhoog,’ zei Fadoua met een grote grijns.

Maar Hanneke maakte een wegwerpgebaar met haar hand. ‘Pff, mij niet gezien. Ik wil best hard leren, hoor, maar ik hoef er geen overuren voor te draaien. Ik ben eigenlijk best tevreden met een zes... min... netje.’

Het was waar, want hoewel Hanneke altijd op het laatste moment begon met leren, stond ze nergens een onvoldoende voor.

‘Wisten jullie trouwens dat *Extreme Talent* weer gaat beginnen?’ vroeg Hanneke.

'Wanneer?' vroeg Minou.

'Over ruim een maand zijn de audities.'

'Wil je meedoen?' vroeg Fadoua.

'Ik meedoen? Wat denk je zelf? Heb je me wel eens horen zingen?'

Fadoua schudde haar hoofd.

'Dat wil je ook niet meemaken. Ik weet zeker dat jij dan denkt dat er een varken geslacht wordt.'

'Ik zou best mee willen doen,' zei Minou. Ze had meteen spijt van haar woorden. Terwijl ze het zei, voelde ze dat haar lichaam zich aanspande, want ze wist dat ze nooit zangeres kón worden. Dat zou ze niet durven. Op een podium met publiek.

'Kun jij zingen dan?' Hanneke keek haar vragend aan.

Minou haalde haar schouders op. Ze zong thuis als ze zeker wist dat er niemand in de buurt was, en ze wist dat ze goed kon zingen, maar dat zou ze nooit hardop durven zeggen. 'Het lijkt me best cool om zangeres te worden.'

Fadoua en Hanneke gaaptten hun vriendin aan. 'Hè, dat meen je niet? Jij, zangeres? Ik heb jou altijd in een of ander suf laboratorium zien staan,' zei Hanneke.

Minou fronste. 'Ik? In een laboratorium? Hoe kom je daar nou bij?'

'Nou gewoon, omdat je altijd negens en tienen haalt voor biologie en natuurkunde en je tijdens scheikunde altijd alle proefjes goed doet,' antwoordde Hanneke.

'Niet omdat die witte jas me gewoon ontzettend goed staat?' Minou keek Hanneke met een soort van modellenlook aan.

'Ha, ha. Ja, dat ook. Nee, maar even serieus. Waarom wist ik niet dat je kon zingen? Wist jij dat?' Hanneke keek naar Fadoua, die haar hoofd schudde.

‘Niemand weet het, zelfs mijn ouders niet.’

‘Zit je op zangles?’ vroeg Hanneke.

Minou schudde haar hoofd. ‘Ik zing onder de douche.’

Hanneke begon hard te lachen.

‘Wat?’

‘Dat zeggen ze allemaal!’ Hanneke knikte.

‘Wie?’

‘Degenen die meedoen met de audities van *Extreme Talent*. Maar zodra ze hun mond opentrekken, moet je het geluid van je tv zachter zetten, omdat anders de kat van de burens ter plekke krols wordt.’ Hanneke lag helemaal in een deuk.

‘Misschien kan Min wel heel goed zingen,’ verdedigde Fadoua Minou.

‘Zing dan eens een stukje?’

Minou slikte een paar keer, terwijl het zweet haar uitbrak en ze in paniek raakte. ‘Eh... ik... eh... Nu? Wil je dat ik nu zing? Hier, midden op het schoolplein?’ vroeg ze met een bibberige stem.

‘Ja, waarom niet?’

Minou kon wel duizend redenen bedenken, maar ze zei niets. Ze stuurde alleen maar naar haar vriendinnen.

‘Mooie stem! Lekker zuiver ook,’ zei Hanneke plagerig.

Minou kon wel door de grond zakken. Nu stond ze helemaal voor gek; zelfs voor haar twee beste vriendinnen durfde ze niet te zingen! Niet hier, midden op het schoolplein, maar waarschijnlijk ook niet als ze met hen op haar kamer zou zijn.

Waarom had ze er nu uitgeflapt dat ze zangeres wilde worden? Haar stoutste en meest onwaarschijnlijke droom om zangeres te worden, was een geheim dat ze nooit eerder aan iemand verteld had.

Gelukkig ging net op dat moment de bel voor het eerste uur en konden Hanneke en Fadoua niet verder vragen.

‘Wat hebben we?’ vroeg Hanneke.

‘Wiskunde,’ antwoordde Fadoua meteen.

Hanneke kreunde. ‘Gatver!’

‘Ik weet het,’ zei Minou.

2

In de eerste pauze wist Minou haar vriendinnen van zich af te schudden door zich in het studielokaal af te zonderen. Ze wilde de biologiestof nog één keer doornemen en dat ging beter als haar vriendinnen niet in de buurt waren, in de rust van het lege lokaal. Het was tegen beter weten in, want ze zou toch een onvoldoende halen. Dat wist ze zeker.

Tegen de tijd dat de bel ging, trilde Minou als een rietje. Doodnervus ging ze op haar plaats zitten, terwijl de blaadjes van voren naar achteren aan elkaar werden doorgegeven.

‘Jullie kennen de procedure; niets op tafel, behalve een pen, tassen gesloten naast je op de grond en niet bij elkaar afkijken,’ zei Molenwijk. Ze stond voor in de klas met een stapel papieren in haar hand. De proefwerken!

‘Jullie hebben...’ Ze keek op haar horloge. ‘... precies drie kwartier.’ Er klonk geroezemoes in de klas en hier en daar een zenuwachtig lachje. Minou hoorde het niet. Ze staaarde gebiologeerd naar het lege vel papier dat voor haar op haar tafeltje lag.

‘Vergeet niet je naam, je klasnummer en de datum boven aan je blaadje te zetten!’ Molenwijk liep door de klas en legde de eerste proefwerken op de tafeltjes. ‘Dan rest mij alleen nog te zeggen: succes.’

Een doodse stilte volgde, waarna alleen het geluid van de ruisende blaadjes die nog uitgedeeld moesten worden, zachtjes hoorbaar was.

Minou en Hanneke, die achter in de klas zaten, kregen als laatste het stencil met de vragen. Met trillende handen nam Minou het proefwerk in ontvangst, waarna Molenwijk terug naar voren liep, links en rechts om zich heen kijkend.

Naast haar begon Hanneke meteen ijverig te schrijven. Minou klikte op haar balpen en hield hem een centimeter boven het lege blaadje. Klaar om meteen te schrijven zodra ze de eerste vraag had gelezen. Maar ze begreep de vraag niet. Het was alsof de vraag in het Chinees geschreven was.

Ineens twijfelde Minou of ze wel de goede hoofdstukken had geleerd. Zou ze het Molenwijk vragen? Ze keek van haar blaadje op naar de lerares, die voor in de klas achter haar bureau zat. Als Minou haar vinger zou opsteken, zou Molenwijk het zien en naar haar toe komen. Het geschuif met haar stoel en het geklak op de vloer van haar hakken zouden haar klasgenoten uit hun concentratie halen. Dan zouden ze Minou allemaal geïrriteerd aankijken. Het idee van al die ogen op haar gericht, bezorgde Minou de rillingen. Molenwijk roepen was duidelijk geen optie.

Ze ademde diep in en uit en kromde haar schouders naar achteren en weer terug, terwijl ze zich op de eerste vraag concentreerde: uit hoeveel delen bestaat het spijsverteringsstelsel? Er begon Minou vaag iets te dagen en toen ze de tweede vraag doorlas, herinnerde ze zich de stof weer. Minou haalde opgelucht adem dat ze toch niet de verkeerde hoofdstukken had geleerd. Ze dacht dat het er acht waren: mond, slokdarmhoofd, slokdarm, maag, darmen, alvleesklier, lever en galblaas. Maar ineens ging ze twijfelen. Waren het er wel acht? Geen zeven? Hoorde het slokdarmhoofd wel bij het spijsverteringsstelsel?

Minou zuchtte diep. Ze kon wel janken. Dit gebeurde telkens weer. Bij elk proefwerk klapte ze dicht. Terwijl de hele

klas druk zat te schrijven, was haar hoofd een grote watten-schijf. Ze twijfelde aan ieder antwoord, iedere letter die ze opschreef.

Ineens hoorde ze de woorden van haar opa door haar hoofd gonzen: 'Rustig blijven, Moutje' en 'Je bent niet dom' en 'Haal voordat je begint nou gewoon een paar keer diep adem en concentreer je dan op de eerste vraag' en 'Vaak is het eerste antwoord het goede antwoord' en 'Vertrouw op jezelf'.

Ze keek op haar horloge en zag dat ze nu wel iets moest gaan doen. Als ze in dit tempo door zou gaan, kwam ze tijd te kort en dat betekende bij Molenwijk een halve punt aftrek. Bij de eerste vraag vulde ze 'acht' in. Bij de tweede vraag schreef ze vol twijfels de volgorde van het spijsverteringsstelsel op, streepde het weer door en schreef toen hetzelfde rijtje weer op, denkend aan de woorden van haar opa dat het eerste antwoord vaak het goede was.

De rest van het vierde uur zwoegde Minou op haar proefwerk. Pas toen de bel door de school galmde, keek ze op van haar blaadje en legde ze haar balpen neer. Opgelucht dat ze ervanaf was, haalde ze adem. Ze was net op tijd klaar.

'Hoe ging-ie bij jou?' vroeg Hanneke, zodra ze de gang op liepen.

'Pff, ongelooflijk slecht. Ik wist helemaal niets meer,' antwoordde Minou diep zuchtend. Haar hele lichaam trilde, alsof ze het heel erg koud had. Het leek net of alle spanning van de afgelopen week voor dit proefwerk eruit kwam.

Fadoua, die voor hen liep, draaide haar hoofd schuin naar achteren. 'Dat zeg je na ieder proefwerk en je hebt iedere keer een acht of een negen.'

'Deze keer niet. Ik denk echt dat ik een één heb,' antwoordde Minou stellig. De trilling werd minder erg.

'*Yeah right*, alsof jij ooit slechte cijfers haalt,' zei Hanneke.

'Dan niet!'

'Wat hebben jullie trouwens geantwoord op de vraag uit hoeveel delen het spijsverteringsstelsel bestaat?' wilde Fadoua weten.

'Zeven,' antwoordde Hanneke meteen.

'Zie je, ik heb daar een heel ander antwoord,' zei Minou.

'Wat dan?' vroeg Hanneke.

'Acht.'

Fadoua zuchtte hard. 'Hmm, volgens mij heeft Minou gelijk. Ik dacht dat het er zes waren. Nou, dan heb ik de volgende vraag ook fout. Lekker dan.'

Hanneke haalde haar schouders op. '*Who cares*. Laten we buiten nog even zuurstof happen, nu het nog kan. Zo meteen zitten we weer vast bij Gerritsen.'

'Gatver, die stinkt altijd zo uit zijn mond,' zei Fadoua terwijl ze haar neus optrok.

'Vertel mij wat,' zei Hanneke grinnikend. 'Hij komt mij om de een of andere reden altijd nog een keertje extra uitleg geven.'

'Let dan ook meteen op als hij iets uitlegt,' zei Minou.

'Ja, ja, mevrouw de Wijsneus. Verder nog iets?'

'Ja, de bel is gegaan. We moeten naar binnen.'

'Gatver.'

'Precies.'

'Mijn opa komt naar Nederland,' zei Fadoua in de tweede pauze. Ze stonden op 'hun' plekje een tosti uit de kantine te eten. Minous maag knorde. Ze had vanmorgen amper gegeten. Bij het ontbijt had ze bijna geen hap door haar keel kunnen krijgen vanwege de spanning. In haar tas zaten dik be-

legde boterhammen, maar die waren zo klef geworden dat ze besloten had om een tosti te kopen.

'Je kijkt erbij alsof je net een oorwurm in je oor ontdekt hebt,' zei Hanneke en ze sloeg Fadoua op haar schouders.

'Mijn opa is... eh... nogal streng. Hij moppert altijd vreselijk en ik doe niets goeds in zijn ogen.'

'Blijft hij lang?' vroeg Hanneke.

'Een hele maand.'

'Pff, dat is echt lang.'

'Moet je een hoofddoek om als hij komt?' vroeg Minou. Fadoua had haar wel eens verhalen over haar vakantie bij haar opa en oma in Turkije verteld. Ze mocht niets en als ze de straat op wilde, moest ze een hoofddoek om.

Fadoua haalde haar schouders op. 'Waarschijnlijk wel.'

'Ik dacht dat jouw ouders niet aan dat soort dingen deden,' merkte Hanneke op.

'Dat soort dingen hoort bij ons geloof, Han,' zei Fadoua met een diepe zucht.

'Sorry.'

'Het is al goed. Ik zou willen dat ik zo'n opa had als jij,' zei Fadoua tegen Minou.

'Anders ik wel,' riep Hanneke er meteen achteraan. 'Die is echt grappig.'

Minou glimlachte van trots. Ze kon er niets aan doen. Ze had inderdaad de allerleukste en liefste opa van heel de wereld. Hij was nooit knorrig. Ze mocht alles van hem en hij werd nooit boos. Zij en haar opa waren, volgens oma soms tot vervelens toe, vier handen op een buik. Ze was dol op hem. Hij begreep haar en zij begreep hem. Ze was heel blij dat haar opa en oma in hetzelfde huis als zij woonden.

'Gaan jullie nog steeds elke zaterdag op stap?'

Minou knikte. Al jaren liet hij haar op zijn manier de stad ontdekken door een keer in de week samen naar plekken uit zijn jeugd te gaan. Hij was net als Minou in Amsterdam geboren en opgegroeid. Veel van die plekken waren allang verdwenen en hadden plaatsgemaakt voor moderne gebouwen. Opa werd iedere keer weer emotioneel als ze bij zo'n plek kwamen waar iets veranderd was.

Overmorgen was het weer zaterdag. Ze verheugde zich er nu al op. Opa had iets gezegd over een wandeling in het Oostelijk Havengebied. Als ze haar opa moest geloven waren de eilanden, die nu vol stonden met appartementencomplexen, vroeger lege kades waarvandaan schepen naar verre landen vertrokken. Haar opa zou daar vast weer spannende verhalen over vertellen. Die schreef ze op in een speciaal Amsterdam-schrift, met op de voorkant een sticker met het wapen van Amsterdam geplakt. Verhalen over Amsterdam verzamelde ze al sinds ze klein was en met een opa die graag over de stad vertelde, had ze al een hele verzameling.

Na de wandeling zou opa haar weer met de voorbereidingen van haar betoog helpen. Het was een geruststellende gedachte, want ze kon niet vaak genoeg oefenen.

'Tjonge, ik mag al blij zijn als mijn opa me herkent,' zei Hanneke. 'Wanneer komt hij eigenlijk, die opa van jou?'

'Morgen,' verzuchtte Fadoua.

'Nou, je mag altijd bij mij komen slapen, hoor. Plek genoeg,' zei Hanneke vrolijk.

Minou grinnikte. 'Je mag ook bij mij komen schuilen.'

'Daar hou ik jullie aan,' zei Fadoua lachend. 'Zeker als hij op een gegeven moment gaat zingen.'

'Zingt jouw opa?'

'Nou en of, als hij denkt dat niemand hem hoort, gaat hij

Turkse liederen zingen. Het is alleen een beetje jammer dat hij niet kan zingen.'

'Misschien moet je hem maar opgeven voor *Extreme Talent*,' zei Hanneke grinnikend.